

23. ELTE KÁRPÁT-MEDENCEI NYÁRI EGYETEM

HUMÁNTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

V. KÁRPÁT-MEDENCEI SZAKKOLLÉGIUMI KONFERENCIA

2018. július 11–13.

ELTE Eötvös József Collegium
(1118 Budapest, Ménesi út 11–13.)

ELŐADÁSKIVONATOK

VIRIBUS UNITIS – EGYSÉGBEN AZ ERŐ

KÖSZÖNTŐ

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem huszonharmadik alkalommal rendezi meg a külföldi magyar egyetemi hallgatók számára az *ELTE Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetem* című programsorozatát.

A rendezvény célja, hogy a hazánk határain kívül élő magyar fiatalok szaktárgyuk egy-egy területén az anyaországban anyanyelvükön képezhessék tovább magukat. A szervezők Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Délvidék magyar ajkú diákjait, a Kárpát-medencén túli, valamint a szórványból érkező magyar hallgatókat fogadják magyarországi vezető egyetemének kurzusaira. A szakmai képzés mellett a résztvevők kulturális programok keretében megismerkedhetnek a város nevezetességeivel, valamint bepillantást nyerhetnek a pezsgő budapesti diákéletbe.

A szakmai rendezvények között kiemelt helyet foglal el az ELTE Eötvös József Collegium és az ELTE Márton Áron Szakkollégium szervezésében megrendezésre kerülő *Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia*, amelyre idén immár ötödik alkalommal kerül sor. Ami a résztvevők körét illeti, a határon túlról érkező, tanulmányaikat a szülőföldjükön folytatók mellett az ELTE Márton Áron Szakkollégiumának Magyarországon (Budapest, Debrecen, Pécs, Szeged) tanuló tagjai, valamint az Eötvös Collegium legkiválóbb hallgatói is előadnak a rendezvényen.

Amint a részletes programból kiderül, szélesedik a hagyományos „dögész” (természettudományi) és „filosz” (bölcseztudományi) tematika: szép számmal akadnak társadalom- és gazdaságtudományi előadások is. A megújulás mellett a folytonosság és a közös szellemiség jegyében a korábbi konferencia-sorozatból egy fontos elemet mindenképpen megőrzünk: az előadásokat tartalmazó majdani kötet továbbra is megjelenik az *Ingenia Hungarica* sorozat keretében. A könyv szó szerint kézzelfogható bizonyítéka a rendezvény *Egységben a tudomány* jelmondatának, amelyet a kárpát-medencei magyar felelősséget ténylegesen vállaló szakkollégiumok (EC és MÁSz) hitvallása alapján *Egységben az erő* (*Viribus unitis*) klasszikus római igazsággal erősíthetünk.

Jelen füzetben az olvasó a konferencia programja mellett – ülészakok szerinti bontásban – megtalálja az előadókra és előadásokra vonatkozó részletes adatokat is.

Jó munkát! Kellemes időtöltést!

Dr. Horváth László
igazgató
ELTE Eötvös Collegium

Dr. Mészáros Tamás
igazgató
ELTE Márton Áron Szakkollégium

PROGRAM

2018. július 11.
(szerda)

9:00 – 10:00

A Márton Áron Szakkollégium tanévzáró ünnepsége
(Mészáros Tamás igazgató)

Közreműködnek a MÁSZ Művészeti műhely tagjai:
Csőke Andrea, Opra Balázs és Székely Fruzsina Kitti

A Márton Áron Emlékérmek átadása

Az Ingenia Hungarica IV. kötetet bemutatója
(Horváth László kurátor)

10:45–11:15

Fedinec Csilla (MTA Kisebbségkutató Intézet): *Prezentáció és elő-
adástechnika*

11:20–12:20 ♦ 1. ÜLÉSSZAK

elnök: Mészáros Tamás

Fehér Viktor: *Vezető narratívák Székelykeve telepítéstörténetében*

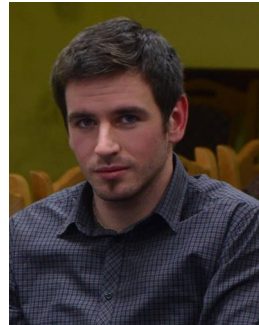
Burkus Dóra: *A nápolyi identitás és a szakrális és profán nápolyi hagyományok megjelenése Márai Sándor, Curzio Malaparte és Anna Maria Ortese műveiben*

Bíró Árpád Levente: *Erdélyi magyar kulturális nevelési programok – út az intézmények társadalmiasítása felé*

Fehér Viktor

(MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, PTE)

Vezető narratívák Székelykeve telepítéstörténetében

Bánát török alóli felszabadulása után az osztrák telepítéspolitika német, szlovák, román, magyar, cseh, osztrák és más etnikumok kolonizációját szorgalmazta, míg a kiegyezési utáni, a magyar állami szervezetekre bízott betelepítés a magyarok számbeli növeléséért szállt síkra. Az újratelepült vegyes etnikumú falvak etnikai összetétele kialakulásuktól fogva – a demográfiai változások mellett részben az impériumváltások eltérő fókuszú rendeleteinek köszönhetően, a nemzeti-nacionalista identitás erősítés függvényében – napjainkig formálódik. Előadásomban antropológiai vizsgálatok nyomán Székelykeve (Skorenovac) mikro- és mezoszintű telepítéstörténeti diskurzusait kívánom bemutatni a 2017-es év nyarán

végzett egyhetes terepmunka tapasztalatai és az áttekintett irodalom alapján. Kutatói fókuszom az al-dunai székelyek, palócok, szögediek, németek, szerbek és bolgárok által lakott település jelenkori identitás-reprezentációi felé fordul, s arra keresem a választ, hogy milyen motivációk mentén szerveződik napjainkban egyéni és közösségi szinten a székely(kevei) identitás.

Burkus Dóra

Eötvös Collegium

A nápolyi identitás és a szakrális és profán nápolyi hagyományok megjelenése Márai Sándor, Curzio Malaparte és Anna Maria Ortese műveiben

Előadásomban három regény ábrázolásmódján keresztül követem végig, hogyan jelennek meg a nápolyi hagyományok, illetve a nápolyi identitás, a második világháború után fizikai, de főleg erkölcsi értelemben romba dőlt Nápolyban. Márai Sándor *San Gennaro vére* című regénye és 1948–1952 közötti nápolyi tartózkodása során született *Naplójában* lejegyzett impressziói mellett, Curzio Malaparte, *La pelle (A bőr)*, illetve Anna Maria Ortese, *Il mare non bagna Napoli* című munkáira támaszkodom. Megvizsgálom, hogy folytathatók, újjáépíthetők-e a „nápolyiság” több évszázados hagyományai, s ha igen, akkor milyen módon. Nápoly mint a több ezeréves keresztény európaiság szimbólum-városa a második világháború utáni európai kultúra sorskérdéseit jelképezi: a nápolyiság identitásörző törekvése mintegy követendő modellté válik a második világháború utáni Európa számára, morális és kulturális szempontból egyaránt, s ez a törekvés nagyon szemléletesen kibomlik a három narratíva összevetéséből.

Bíró Árpád Levente

MÁSZ Művészeti műhely,
Partiumi Keresztény Egyetem

*Erdélyi magyar kulturális nevelési programok –
út az intézmények társadalmiasítása felé*

Az utóbbi másfél-két évtizedben Közép-Európában, így Magyarországon is, jelentősen megnőtt a kulturális nevelési programok száma. A színház-, múzeum- és koncertpedagógia különböző formái alapvetően változtatták meg a kulturális termékekről és szolgáltatásokról alkotott elképzeléseinket – ezzel párhuzamosan pedig a kulturális intézmények (legyen szó állami vagy független szervezetekről) is újradefiniálták társadalmi funkcióikat. Az új szerep(ek) új eszközöket, csatornákat igényelnek – átrendeződően van tehát a kulturális közvetítés maga is. Romániában a közintézmények kulturális nevelési gyakorlata még gyermekcipőben jár; az új paradigma úttörői pedig elsősorban az erdélyi (magyar) szervezetek. Hosszútávú kutatásom célja, hogy feltérképezze és összehasonlítsa a kulturális nevelési területekkel kapcsolatos erdélyi diskurzusokat, vázolja az intézményes kommunikációval való összefüggéseit, valamint ezek lehetséges fejlődési irányait.

13:30–15:00 ♦ 2. ÜLÉSSZAK

elnök: Takó Ferenc

Mester Réka: *Attila/Etzel, Szigurd/Szigfrid a Nibelung-énekben*

Makkai T. Csilla: *Test(tér)képek Tompa Andrea regényeiben*

Kiss Júlia: *Az identitás(ok) folytonosságának újrateremtése Terék Anna költészetében*

Nagy Hilda: *Időszemlélet Tar Sándor A mi utcánk című kötetében*

Mester Réka

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, SzTE

Attila/Etzel, Szigurd/Szigfrid a Nibelung-énekben

A *Nibelung-ének*, a középkori német udvari irodalom hősi eposza 1200 körül, ismeretlen szerző által, középfelnémet nyelven íródott, gyökerei viszont a germán népvándorlás koráig, az V. századig nyúlnak vissza. A mű első részének Szigfrid leánykérése, házassága Krimhildával, illetve Szigfrid halála, a második részének Attila és Krimhilda házassága, valamint Krimhilda bosszúja a fő témája. Előadásomban a történeti Attilával és az eposzban megjelenő Etzellel, továbbá a skandináv mondavilág Szigurdjával és a hősköltemény Szigfridjével foglalkozom. Attilával kapcsolatosan bemutatom, hogy Kézai Simon, Priszkosz és Iordanes milyen jellemvonásokkal ábrázolták a hun királyt. Elemzem a *Nibelung-ének* Etzel figuráját, majd összevetem, hogy a történeti források mely elemei integrálódtak a *Nibelung-ének* világába. Megvizsgálom az *Eddá*ban

leírt Szigurd jellemvonásait, majd ezt a képet összehasonlítottam a középelnémet költeményben szereplő Szigfrid alakjával.

Makkai T. Csilla

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, ELTE

Test(tér)képek Tompa Andrea regényeiben

Előadásomban Tompa Andrea *A hóhér háza*, illetve *Fejtől s lábtól. Kettő orvos Erdélyben* című köteteit értelmezem, különös tekintettel Daniel Punday korporeális térelmélet-konceptiójára. A narratívák és a narratívákról való beszédmód szükségszerű eleme a tér és az idő; Punday emellett a test szövegkonstruáló voltát emeli ki. Az absztrakt test-fogalmat, illetve a testet a szubjektum kiterjedéseként értve mozgósítom elemzésemben, melyben leginkább arra vagyok kíváncsi, hogy a narráció milyen szintjeit tárja fel a regényeknek. Az elbeszéltség, a tér, az idő és a test tárgykörére koncentrálni előadás pedig a referencialitás és a történelmi múlt elbeszélhetőségére is rákérdez.

Kiss Júlia

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, ELTE

*Az identitás(ok) folytonosságának újrateremtése
Terék Anna költészetében*

Előadásomban a Vajdaságban született, de Budapesten élő Terék Anna *Mosolyszakadás* (2007),

Duna utca (2011), illetve *Halott nők* (2017) című versesköteteit elemzem. A kijelölt korpuszok olyan szociológiai, filozófiai, irodalom- és kultúratudományi perspektívák olvasatában kerülnek vizsgálatra, mint az idegenség és otthonosságélmény dialektikus viszonyhálózata, a foucault-i „térbeli fordulat” (*spatial turn*) és a tér heterotopikus természete, a Jacques Derrida nevéhez (is) köthető vendégszeretet (*hospitality*) tárgyköre, valamint a kollektív emlékezet alakzatai (térbeli és időbeli kötöttség, csoportfüggőség, rekonstruktív természet), melyek tanulmányozásában elsődleges kiindulópontként Maurice Halbwachs és Jan Assmann emlékezet-elméletei szolgálnak. A következő kérdésekre kívánok választ találni: Milyen módon kontextualizálódnak a kisebbségi létforma mindenkor releváns problémakörei Terék Anna eddigi kötetekben? Hogyan aktualizálja a kisebbség- és idegenségtapasztalat poétikai megmutatkozását az emlékezés alakzataitól való eltávolodás ezen költészetben? Milyen stílusjegyek, költői motívumok által íródnak szöveggé a bemutatott problémakörök és témavilágok?

Nagy Hilda

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, ELTE

Időszemlélet Tar Sándor A mi utcánk című kötetében

Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy minél több perspektívát figyelembe véve rámutassak Tar Sándor: *A mi utcánk* című kötetének limeseire, elsődlegesen a tér és az idő szempontjából, de körüljárom a befogadó problematikus pozícióját is. A regény vagy novellafüzér már műfajában is határok között mozog, de tematikusan is *valamin* kívül helyezkedik el, folyamatosan határvonalakkal találkozunk, vagy éppen azoknak felszámolása figyelhető meg egy sajátos

mikrotársadalomban. Előkerül az irodalmi szociográfia mint diszciplínák közötti átfedés, átjárhatóság is, főként Tar befogadástörténetében, rákérdezek ennek a címének az adekvátságára is. A tartalmi elemzés mellett az esztétikáira is hangsúlyt fektetnek, mint egy hiánypótlásként, hiszen a recepcióban inkább az előbbi szokott előtérbe kerülni.

18:00 ♦ KOCSMAKONFERENCIA

(Kisrabló Pub, 1111 Budapest, Zenta u. 3.)

Magyar Róbert: *Az irracionális döntéshozatal racionalitásai*

Fellép **Roncsák Marcell** gitáros

2017. július 12.
(csütörtök)

9:00–10:40 ♦ 1. ÜLÉSSZAK

elnök: Szerbhorváth György

Kálmán Gabriella: *Az ellenség képe: az Allied Force hadművelet a napilapokban*

Csőke Márk: *A Délvidék visszacsatolása alulnézetből*

Ternovác Fanni: *A vajdasági magyarság elvándorlásának jelensége a vajdasági magyar online médiában*

Kedves Tamás Róbert: *Elvándorlási aspirációk a jelenkorban az erdélyi fiatalság körében*

Benedek Viktória: *Kárpátaljai magyarok tanulmányi célú vándorlása az anyaország irányába*

Kálmán Gabriella

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, SzTE

Az ellenség képe: az Allied Force hadművelet a napilapokban

Az 1999. március 24-én indult Allied Force hadművelet célja az volt, hogy a Jugoszlávia és Koszovó közötti feszültséget és problémákat megoldja – bombákkal. A légitámadások során a média, így a nyomtatott sajtó is kiemel-

kedő szerephez jutott a lakosság tájékoztatásában. Előadásomban a kormánypárti és kisebbségi napilapok beszámolóiból kibontható ellenségképet vizsgálom, arra keresve a választ, vajon van-e különbség a sajtótermékek ellenségről alkotott képe között, és ha igen, mi. Az adott napilapok szöveges és képi szemantikai elemzése mellett bemutatom az akkori média- és sajtóhelyzetet, különös tekintettel a hírek jelentőségére, a manipulatív technikákra és a propagandára.

Csőke Márk

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, SzTE

A Délvidék visszacsatolása alulnézetből

A magyar katonai alakulatok 1941. április 11-én átlépték a jugoszláv–magyar határt, ezzel megkezdődött a Délvidék elfoglalása. Mivel a délvidéki területek nem szerződés útján kerültek magyar közigazgatás alá, a magyar katonaság is erőteljesebben lépett fel a vélt vagy valós ellenállással szemben. Ráadásul az ekkor visszafoglalt területek lakosságának csak relatív többségét alkották magyarok, rajtuk kívül szerb, horvát, német, szlovák, rutén és zsidó népesség is aktív vagy passzív szemlélője volt az impériumváltásnak. Előadásomban levéltári források (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Csongrád Megyei Levéltár, szabadkai és zentai Történelmi Levéltár) és visszaemlékezések segítségével mutatom be, miként élte meg a helyi lakosság a katonai bevonulást és milyen okai és körülményei voltak a kialakult konfliktusoknak.

Ternovác Fanni

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, Újvidéki Egyetem

A vajdasági magyarság elvándorlásának jelensége a vajdasági magyar online médiában

Az elvándorlás Vajdaságban is aktuális kérdés, az ebből adódó problémákat mindenki érzékeli a régióban. Mivel a vajdasági magyar közvélemény elsősorban a helyi magyar médiából tájékozódik a vajdasági magyarság létszámának csökkenéséről, érdemes felmérnünk, milyen mértékben és módon foglalkoznak a térség kisebbségi magyar online médiumai a vajdasági magyar lakosság elvándorlásával. A kutatás során öt médium (Vajdaság Ma, RTV, Pannon RTV, Magyar Szó, Szabad Magyar Szó) online felületét elemeztünk hat hónapos időtartamban. A munka végén az elemzett médiumok egy-egy képviselőjével interjút készítettünk. Az előadás ezen kutatás folyamatát és eredményeit kívánja bemutatni.

Kedves Tamás Róbert

MÁSZ Jogi és Társadalomtudományi műhely, Babeş–Bolyai Tudományegyetem

Elvándorlási aspirációk a jelenkorban az erdélyi fiatalság körében

A mai egyetemiisták és általában a fiatalság körében, főleg a tanulmányok elvégzése után nagy a kivándorlók statisztikai aránya. Napjainkban Románia is kivándorlási válsággal küzd, azaz több kelet-európai

országhoz hasonlóan ún. donorállam. Előadásunkban empirikus vizsgálat segítségével fel kívánjuk tárni, milyen percepciók jellemzik a Babeş–Bolyai Tudományegyetem hallgatóit a kivándorlással, elvándorlással kapcsolatban, különös tekintettel a kivándorlási hajlandóságra. Bemutatjuk, hogy a magyar egyetemiista csoportok a maguk sajátos értékvilágával milyen módon vélekednek a kivándorlásról, összehasonlítva a XX. és XXI. század kivándorlási tendenciáit.

Benedek Viktória

MÁSZ Természettudományi műhely, DE

*Kárpátaljai magyarok tanulmányi célú
vándorlása az anyaország irányába*

A rendszerváltás után a posztszocialista országokból, így Ukrajnából is megindult a nyugati, fejlettebb országokba történő elvándorlás.

A kárpátaljai migrációs motivációk között szerepel a külföldön való munkavállalás, a tanulás, esetleg az áttelepülés. A magyar állam ugyan igyekszik csökkenteni a kivándorlás mértékét, de eddig nem sikerült látható eredményeket elérni. Bár a kárpátaljai magyar értelmiség utánpótlása érdekében jelentősen nőtt a felsőoktatást választó fiatalok támogatottsága, a szülők többsége Magyarországon taníttatja tovább gyermekét, kevesebben látnak lehetőséget a helyi intézményekben. Előadásunkban a peregrinusok lehetőségeit, motivációt, terveit vizsgáltuk meg kérdőívek segítségével.

10:45–12:25 ♦ 2. ÜLÉSSZAK

elnök: Illés Anett

Rezi Csenge Kata: *Tesztiszspezifikus GRIP fehérjék Drosophila melanogasterben*

Müller Dalma: *A RecQ helikázok szerepe a genom-integritás megőrzésében zebrahalban*

Nagy Zsuzsanna: *Hogyan tisztítsunk és detektáljunk fehérjét monoklonális ellenanyaggal?*

Bőjte Orsolya: *A biomassa hőenergia előállításának fenntarthatóságának elemzése Esztelnek és Gelemce települések esetében*

Zsilák Borbála: *Jutalmazó ingerekre mutatott egyedi különbségek vizsgálata kutyán a jel-követő/cél-követő viselkedéses paradigma alkalmazásával*

Rezi Csenge Kata

MÁSZ Természettudományi műhely, SzTE

*Tesztiszspezifikus GRIP fehérjék
Drosophila melanogasterben*

A mikrotubulusok a sejtek citoplazmájában levő kb. 25 nm átmérőjű, belül üreges fehérjecsövek, melyek számos sejt folyamatban fontos szerepet töltenek be. A legtöbb sejtben a mikrotubulusok nukleációját az eukarióta sejtekben mindenütt jelenlévő gamma-tubulin fehérjék és a gamma-tubulinhoz asszociált (GRIP) fehérjék hozzák létre, melyek együttesen alakítják ki a gamma-tubulin gyűrűkomplexeket. A GRIP molekulákat számos szervezetben tanulmányozták, legtöbb

modell organizmusban megtalálható. A konzervált GRIP fehérjéken kívül *Drosophila melanogaster*-ben tesztisz specifikus alegységek is azonosításra kerültek, viszont kevés információt találhatunk róluk. Az előadásban a tesztiszspecifikus GRIP fehérjék jellemzését és funkciójának meghatározását mutatom be a *D. melanogaster* spermatogenezise során.

Müller Dalma

MÁSZ Természettudományi műhely, ELTE

A RecQ helikázok szerepe a genomintegritás megőrzésében zebrahalban

A helikázok olyan fehérjék, melyek NTP-függő konformációs változások révén transzlokálódnak dezoxi- vagy ribonukleinsavak mentén. A transzlokáció mellé olyan aktivitások társulhatnak, melyek lehetővé teszik DNS szálak vagy ribonukleoprotein komplexek szétválasztását. Az így keletkező intermedierek kulcsfontosságúak lehetnek a DNS metabolizmusa során, hiszen lehetővé tehetik a replikációt, a rekombinációt és hibajavítást is. A RecQ helikázok családja egy evolúciósan konzervatív fehérjecsalád, nevét az *Escherichia coli* RecQ fehérjéjéről kapta. A humán genom legalább öt RecQ helikázt kódol: a BLM, a WRN, a RECQ1, a RECQ4 és a RECQ5 helikázt. A BLM, a WRN és a RECQL4 helikázok mutációja szorosan köthető ritka, recesszív, autoszomális genetikai betegségekhez. Munkánk célja a RecQ helikázok komplex működésének pontosabb megértése zebrahal (*Danio rerio*) modellállat felhasználásával, illetve egy olyan rendszer létrehozása, mely segítségével közvetlenül vizsgálható a kettős szálú DNS törést javító útvonalak közötti verseny.

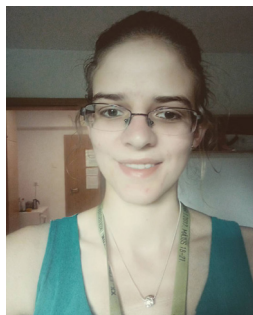

Nagy Zsuzsanna

MÁSZ Természettudományi műhely, SzTE

*Hogyan tisztítsunk és detektáljunk fehérjét
monoklonális ellenanyaggal?*

Sejtjeink egész életük során szintetizálnak fehérjéket, melyekre olykor csak pillanatnyilag van szükség, amikor ellátták feladatukat le kell bontani őket. Ezt a feladatot látja el a kétkomponensű ubiquitin proteaszóma rendszer, amely irreverzibilisen, gyorsan és specifikusan degradálja a feleslegessé vált fehérjéket. Az első komponens biztosítja a specifitást, vagyis sejt egy úgynevezett poliubiquitin láncsal megjelöli a fehérjéket, amit majd a második komponens felismer és proteáz aktivitása révén 7-8 aminosavnyi hosszúságúra vágja. A felismerésben szerepe van a p54, poliubiquitin receptornak. Laboratóriumunk több olyan ellenanyagot is készített, ami a p54 fehérjét ismeri fel. Ezek egyike fajlagosan a fehérje C-terminális régiójához köt. Munkám során azt a rövid szakaszt, epitópot fogom meghatározni aminosav szekvencia szinten, amelyhez az ellenanyag kötődik.

Bőjte Orsolya

MÁSZ Természettudományi műhely,
Sapientia EMTE

*A biomassza-hőenergia előállításának
fenntarthatóságának elemzése Eszternek és Gelence települések esetében*

Előadásomban a fenntarthatóság viszonyítási rendszerének perspektívájából elemzem két Közép Fejlesztési Régióban fekvő település, Esz-

telnek és Gelence biomassza alapú hőenergia-előállítás metódusait. A települések kiválasztását a BioVill Horizont 2020 projekt keretén belül végzett potenciál-elemzések indokolták, melyek átfogó képet nyújtanak a településeken jelenleg alkalmazott és a jövőben lehetséges hőenergia-előállítás alternatíváiról. Bár a sepsiszentgyörgyi Green Energy Innovative Biomass Clüster szakemberei a biomassza alapú hőenergia-rendszerek kiépítését szorgalmazzák, kutatásom során (tanulmányok elemzése, interjúk) arra a következtetésre jutottam, hogy a teljes rendszer kiépítése és hosszútávú működtetése nem teljesen felel meg a fenntarthatósági szempontoknak.

Zsilák Borbála

Eötvös Collegium

Jutalmazó ingerekre mutatott egyedi különbségek vizsgálata kutyán a jelkövető/célkövető viselkedéses paradigma alkalmazásával

Napjainkban a kutyák kiképzése során teret nyert a pozitív megerősítésen alapuló, azaz valamilyen tárgyi jutalmat (pl. élelmet, labdát vagy játékot) alkalmazó módszer. Mivel a jelkövető/célkövető fenotípus jól használható állati modellt ad annak vizsgálatára, hogy a kísérleti alany a jutalomhoz kapcsolt környezeti ingert milyen mértékben hajlamos vonzó tulajdonsággal felruházni, kutyákkal végzett kísérletünk eszközeként mi is ezt a viselkedéses paradigmát alkalmaztuk. Célunk az volt, hogy létrehozzunk egy olyan kísérleti elrendezést, mely alkalmas annak vizsgálatára, hogy a kutyák kísérlet során mutatott viselkedésmintázatában való esetleges egyedi eltérések összefüggésbe hozhatók-e az egyedek jutalmazó ingerekre mutatott érzékenységevel.

13:30–15:00 ♦ 3. ÜLÉSSZAK

elnök: Gyuris Ferenc

Becske Melinda: *Droghelyzet Kárpátalján*

Barta Leila: *EU – Ukrajna: út a társult tagsághoz*

Linc Annamária: *Kárpátalja turisztikai termékfejlesztésének lehetőségei*

Nagy Gabriella: *Kárpátalja idegenforgalmi szempontú fejlesztésének lehetőségei és akadályai*

Becske Melinda

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, BME

Droghelyzet Kárpátalján

Előadásomban átfogó képet szeretnék mutatni a jelenlegi kárpátaljai droghelyzetről (alkohol, egyéb szerek). Megvizsgálom, mennyiben érinti a „szerhasználat”, azon belül is a kábítószerhasználat Ukrajna legnyugatibb régióját, ismertetem az elmúlt néhány év szerhasználatra vonatkozó ukrajnai, kárpátaljai statisztikai adatait, vázolom Ukrajna drogpolitikáját, valamint a függőséggel küzdők kezelésének törvényi szabályozását, kitérek továbbá a szerfüggők gyógyításának intézményi hátterére, a kárpátaljai egyházi és civil kezdeményezésekre egyaránt.

Barta Leila

MÁSZ Jogi és Társadalomtudományi műhely,
ELTE

EU – Ukrajna: út a társult tagsághoz

Előadásom célja a 2007–2017 közötti diplomáciai folyamat elemzése, mely az Európai Unió és Ukrajna társulási szerződésének teljes körű hatálybalépésével ért véget. Az összegzésen túl szeretnék átfogó képet nyújtani magáról a szerződésről, az ukrán belpolitikai kérdésekről, valamint a szerződés létrejöttének hátterében húzódó összefüggésekről is. Bemutatom, hogy a szerződésből milyen előnyei és milyen kötelességei származnak Ukrajnának, valamint hogy hozzájárult-e a szerződés az ukrán politikai álmok régóta dédelgetett megvalósulásához, az uniós tagság elnyeréséhez.

Linc Annamária

MÁSZ Természettudományi műhely, SzTE

Kárpátalja turisztikai termékfejlesztésének lehetőségei a helyben tevékenykedők szempontjából

Bár a turizmus globálisan az egyik legmeghatározóbb gazdasági ágazattá nőtt ki magát, Kárpátalja térsége pedig mind természeti adottságokban, mind egyéb látnivalókban bővelkedik, a régió eddig nem tudta kihasználni kellőképpen a lehetőségeit. Előadásunkban bemutatjuk, hogy milyen turisztikai termékek vannak jelen Kárpátalján, milyen tényezők befolyásolják a megye idegenforgalmát,

valamint milyen fejlesztési irányvonalak szükségesek a lokális turisztikai szektor számára. A vizsgálat során strukturált interjút alkalmaztunk.

Nagy Gabriella

MÁSZ Természettudományi műhely, PTE

*Kárpátalja idegenforgalmi szempontú
fejlesztésének lehetőségei és akadályai*

Az elmúlt néhány évben felmerülő gazdasági nehézségek felborították Kárpátalja gazdasági-társadalmi életét és egyben visszavetették a területre irányuló idegenforgalmat. A vidék gazdaságtörténeti múltjára való visszatekintés és a jelen kutatásai is a turizmusfejlesztés várható fellendülését prognosztizálják. A felzárkózás elősegítése érdekében több program is megvalósul, például az Egán Ede gazdaságfejlesztési terv, mely Magyarország támogatásával ötéves ciklusban segíti a helyi vállalkozókat. A terv prioritásként kezeli a mezőgazdaság és turizmusfejlesztés támogatását. Előadásomban összegzem a turizmus jelen szereplőinek tevékenységét és reflektálok a hiányosságokra.

2017. július 13.
(péntek)

9:00–10:40 I. ÜLÉSSZAK

elnök: Horváth László

Kovács Alexandra Kitti: *Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézete I-IV. évfolyamos hallgatóinak szövegértési kompetenciái*

Tóth János: *A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak szövegértése egy empirikus vizsgálat adatainak tükrében*

Hiába Krisztina: *Hitélet a sárosorosi római katolikus egyházközségben (1944–1991)*

Hajdu Edit: *Kolhozosítás Haranglábban a szovjet rendszer kiépítésének idején (1948–1953)*

Luksa Norbert: *Haskell programok párhuzamosítása refaktorálással*

Kovács Alexandra Kitti

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, RFKMF

Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézete I-IV. évfolyamos hallgatóinak szövegértési kompetenciái

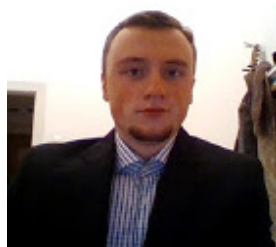
Az előadás célja, hogy empirikus adatok szolgáltatásával megvizsgáljuk a megkérdezettek szövegértési kompetenciáinak meglétét és/vagy

hiányosságait, illetve, hogy mindezzel hozzájáruljunk az anyanyelvi kompetenciák feltérképezésének a kibővítéséhez, továbbá a kárpátaljai magyar tannyelvű iskolákban zajló oktatás teljes körűbb tudományos megismeréséhez.

Tóth János

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, RFKMF

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak szövegértése egy empirikus vizsgálat adatainak tükrében

Napjainkban egyre több kutatás bizonyítja, hogy az általános és középiskolás tanulók szövegértési kompetenciája nem kielégítő, valamint fejlődést sem mutat. De vajon mennyire jó szövegértők a főiskolás hallgatók? Meglepő, de az érettségi emeltszintű vizsgák Kárpátalján nem kompetencia alapúak. Fontos, hogy a jövő értelmiségének szövegértési képességét vizsgáljuk, hiszen ők fognak tanítani iskoláinkban. 2018-tól Magyarországon is vizsgálják a kompetenciákat a felsőoktatásban. Előadásomban bemutatom a főiskolás hallgatók szövegértési kompetenciavizsgálatát.

Hiába Krisztina

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, RFKMF

*Hitélet a sárosoroszi római katolikus egyházköz-
ségben (1944–1991)*

1944 őszén a szovjet csapatok néhány nap alatt elfoglalták Kárpátalját, s ezzel lényegében kezdetét vette az egyházak elleni küzdelem, a valóságossággal szemben kíméletlen harc. A kommunista párt és a szovjet kormány céltudatosan szorította ki az egyházakat a társadalmi élet minden területéről. Mindez jelentős mértékben érintette Sárosoroszi római katolikus egyházközségét is. A településen a római katolikus hívek körében az aktív vallásgyakorlás volt jellemző, rendszeresen megtartották a szentmiséket és az ünnepeket. A fordulat után a gyermekek hitoktatása kiszorult az iskolából, az egyház elvesztette épületeinek tulajdonjogát, megfosztották vagyonától, a magyar nemzetiségű férfiakat pedig évekig tartó kényszermunkára hurcolták. Előadásom célja, hogy feltárjam, hogyan éltek meg a Sárosoroszi római katolikus egyházközösség tagjai felekezeti hitük gyakorlását az említett időszakban és viszonyok között.

Hajdu Edit

MÁSZ Bölcsészettudományi műhely, RFKMF

*Kolhozosítás Haranglábön a szovjet rendszer
kiépítésének idején (1948–1953)*

Az 1944-es szovjet megszállás alapjaiban változtatta meg Kárpátalja politikai, gazdasági, társadalmi berendezkedését, a régió etnikai arculatát.

A Vörös Hadsereg megjelenésével kezdődő szovjetizálás a tanácsok létrehozását, a földkérdés rendezését, az erőszakos kolhozosítást, a kötelező terménybeszolgáltatást, a történelmi egyházak elleni küzdelmet, valamint a civil polgári lakosság sztálini lágerekbe történő elhurcolását jelenti. A Szovjetunió szétesése után végzett kutatások túlnyomó többsége a Kárpátalján végbemenő folyamatokat makrotörténeti szinten vizsgálja, de célszerű a téma mikrotörténeti feltárása, az egyéni sorsok bemutatása is. Előadásomban ismertetem, hogyan valósult meg a kolhozosítás Haranglábban, milyen hatást gyakorolt mindez a település lakosainak az életében.

Luksa Norbert

Eötvös Collegium

Haskell programok párhuzamosítása refaktorálással

Célunk, hogy Haskell programokon refaktorálással automatikusan végrehajtsuk a gyorsítást, azaz párhuzamosan futó programot állítsunk elő. A refaktorálás alatt most szemantika-megőrző forráskód-transzformációkat értünk, melyeket refaktoráló eszközzel végezhetünk el. Az Eden a Haskell nyelv egy kiterjesztése, melyben párhuzamosan futó processzek definiálhatók, kommunikációs topológiák írhatók le, és algoritmikus szkeletonok segítségével fogalmazhatunk meg párhuzamos számításokat. Az Eden és az Eval Monad mintájára általános, nyelvtől független „stratégiákat”, algoritmikus szkeletonokat definiáltunk, melyek hatékony párhuzamosítást tehetnek lehetővé. A párhuzamosító transzformációkat a Haskell Tools refaktoráló rendszerben készítettük el. A refaktoráló transzformációkat absztrakt szintaxisfáról absztrakt szintaxisfára való leképezés formájában adtuk meg. A megvalósításhoz kihasználtuk a Haskell Tools keretrendszer adta lehetőségeket, az általa elérhetővé tett szemantikai információkat, valamint a keretrendszer nyújtotta transzformációt segítő szolgáltatásokat.

